

Minuta ședinței Consiliului Consultativ din 6 martie 2018

6 martie 2018, 12.00 – 13.30

Introducere

Vicepreședintele ANCOM, Eduard LOVIN, le mulțumește participanților pentru prezență și prezintă Agenda întâlnirii.

1. Adoptarea Agendei

Vicepreședintele ANCOM enumeră documentele supuse dezbaterii și cere observații asupra agendei, care conține:

- a) *Minuta ședinței Consiliului Consultativ din 7 februarie 2018,*
- b) *Proiectul de măsuri pentru stabilirea tarifului maxim de terminare a apelurilor la puncte mobile, aplicabil până la finalizarea unui nou model de calculație a costurilor incrementale pe termen lung și*
- c) *Proiectul de decizie privind stabilirea formatului și a modalității de transmitere de către furnizorii de rețele de comunicații electronice a unor documente și informații privind exercitarea dreptului de acces pe proprietăți, precum și pentru stabilirea condițiilor de acces la acestea, respectiv privind modificarea și completarea unor reglementări în scopul realizării transmiterii acestor documente și informații.*

În lipsa oricăror remarci, agenda este adoptată în forma propusă de ANCOM.

2. Minuta întâlnirii anterioare

Vicepreședintele ANCOM solicită observații la *Minuta ședinței Consiliului Consultativ din 7 februarie 2018*. În lipsa oricăror remarci, Vicepreședintele declară minuta aprobată.

3. Proiectul de măsuri ale ANCOM pentru stabilirea tarifului maxim de terminare a apelurilor la puncte mobile, aplicabil până la finalizarea unui nou model de calculație a costurilor incrementale pe termen lung

Vicepreședintele ANCOM îi dă cuvântul dlui Gheorghe Rusen, director Direcția Reglementare Economică, pentru a prezenta sinteza observațiilor primite de Autoritate în perioada de consultare publică a proiectului de măsuri.

Reprezentantul ANCOM realizează o scurtă trecere în revistă a principalelor observații primite în perioada de consultare, prezentând argumente în sprijinul soluțiilor asumate de Autoritate. **Toate comentariile și observațiile** primite pe marginea proiectului de decizie, precum și răspunsurile oferite de către Autoritate pot fi consultate pe larg în documentul de sinteză a observațiilor, elaborat de ANCOM în urma procesului de consultare publică și publicat pe site-ul Autorității.

Vicepreședintele ANCOM solicită observații suplimentare față de cele transmise în perioada de consultare publică, în măsura în care există argumente noi față de cele prezentate deja, precizând că, până în prezent, au fost două etape de consultare publică în care au fost organizate discuții cu toate părțile interesate pentru a găsi o soluție de echilibru benefică pentru industrie, dar și care să asigure transpunerea legislației europene.

Reprezentantul RCS&RDS reclamă în primul rând lipsa unui calendar pentru finalizarea noului model de calculație a costurilor, necesar pentru asigurarea predictibilității pieței, calendar care să fie inclus în prezenta decizie. O altă observație înaintată de către acesta se referă la nivelul tarifelor tranzitorii și modul în care au fost calculate, reclamând faptul că analiza comparativă (benchmark-ul) a luat în calcul media tarifelor aplicabile în alte state din Uniunea Europeană la data de 1 iulie 2017. Acesta argumentează că, după această dată, mai multe autorități de reglementare au finalizat și implementat modele de calcul (un exemplu, autoritatea de reglementare din Spania, care a stabilit un tarif de terminare pentru apelurile la puncte mobile de 0,6 eurocenți/minut, potrivit metodei LRIC pur). Mai mult, acesta consideră totodată că valoarea tarifelor de terminare a apelurilor la puncte mobile ar fi trebuit ponderată cu puterea de cumpărare din România. Reprezentantul RCS&RDS oferă ca exemple Bulgaria, cu un tarif de terminare a apelurilor la puncte mobile de 0,71 eurocenți/minut, în contextul în care puterea de cumpărare din această țară este relativ similară cu cea înregistrată în România, respectiv Ungaria, cu un tarif de terminare a apelurilor la puncte mobile de 0,55 eurocenți/minut, deși puterea de cumpărare din această țară este mai mare decât cea înregistrată în România. În final, acesta argumentează că, la data aplicării tarifelor tranzitorii în România, nivelurile de referință luate în calcul vor fi vechi de aproape un an. Astfel, în contextul în care nivelul tarifelor de terminare a apelurilor la punctele mobile propuse pentru România se situează peste cel al tarifelor stabilite de țările vecine date ca exemplu, acesta consideră că utilizatorii români de servicii de comunicații mobile sunt dezavantajați. Un alt aspect ridicat se referă la revizuirea măsurii tranzitorii, care ar trebui să fie realizată la un termen de maxim 6 luni, ținând cont de dinamica europeană în recalcularea modelelor de cost în toate țările europene și de faptul că nu există un calendar clar de finalizare a noului model de cost LRIC pur, pentru ca utilizatorii finali din România să nu suporte un tarif de terminare prea mare.

Vicepreședintele ANCOM precizează că ANCOM și-a asumat în fața industriei și Comisiei Europene că va începe cât mai curând posibil elaborarea modelului de cost, dar revizuirea tarifelor la fiecare 6 luni este improbabilă, având în vedere perioadele de timp alocate consultărilor publice și faptul că astfel nu s-ar asigura predictibilitatea solicitată de industrie. De asemenea, acesta a precizat că, în condițiile în care modelul de cost nu va putea fi finalizat în termen, ANCOM va revizui acest tarif la 12 luni după intrarea în vigoare a tarifului tranzitoriu. Un alt **reprezentant ANCOM** adaugă că există un termen asumat public prin planul de acțiuni pentru finalizarea noului model de cost, respectiv trimestrul III 2019, iar datele utilizate de Autoritate pentru stabilirea tarifului tranzitoriu au fost cele mai recente date disponibile la acea dată, respectiv raportul OAREC, la data de referință de 1 iulie 2017, și nu va fi publicat un alt raport OAREC până la data intrării în vigoare a tarifului tranzitoriu. Acesta adaugă că, potrivit prevederilor legale în vigoare, tarifele de terminare a apelurilor la punctele mobile trebuie să fie orientate pe costuri, nefiind relevantă în acest sens puterea de cumpărare a utilizatorilor finali.

La solicitarea **reprezentantului RCS&RDS** de a preciza în proiectul de decizie supus consultării publice că tarifele vor fi revizuite în decurs de un an, **vicepreședintele ANCOM** argumentează că Autoritatea și-a asumat finalizarea modelului de calcul și va aloca resursele disponibile pentru acest proiect.

Reprezentantul Orange intervine precizând că pentru industrie este importantă existența unei predictibilități astfel că nu consideră oportună includerea în prezenta decizie a unei prevederi privind revizuirea tarifului tranzitoriu după 12 luni, iar ANCOM ar trebui să se concentreze pe dezvoltarea noului model de cost. Totodată acesta amintește faptul că în ultimul an

predictibilitatea a fost afectată prin faptul că inițial a fost propusă menținerea tarifului de 0,96 eurocenți/minut iar acum, la solicitarea Comisiei Europene se propune un tarif tranzitoriu.

Reprezentantul Telekom consideră că o abordare corectă ar fi fost menținerea tarifelor de terminare a apelurilor la puncte mobile actuale până la finalizarea modelului de calcul, considerând că aplicarea unei măsuri provizorii pe bază de analiză de tip benchmark ar fi putut fi luată în calcul în condițiile în care nu exista deja un model de calcul elaborat pe baza previziunilor de costuri până în 2020. Acesta atrage atenția asupra existenței unor riscuri asociate veniturilor operatorilor și a planurilor de investiții în special, și mai puțin asupra utilizatorilor finali și a concurenței pe piață pe durata aplicării măsurilor tranzitorii.

Reprezentantul ANCOM precizează că măsura tranzitorie a fost luată pentru a soluționa îngrijorările Comisiei Europene exprimate în cursul consultării europene a analizei pe piețele de terminare a apelurilor la puncte mobile, considerând că scăderea propusă a tarifelor nu va avea un impact semnificativ asupra operatorilor. Totodată acesta precizează că la data propunerii inițiale a ANCOM de menținere a nivelului actual al tarifelor de terminare, nivelul acestora se situa sub media europeană.

Vicepreședintele ANCOM amintește participanților că tarifele actuale au fost stabilite în urmă cu 4 ani, iar propunerea de scădere a acestora cu 12,5% reflectă tendința de la nivel european de reducere a acestor tarife până la o eventuală reglementare de tip „bill&keep” a acestor tarife.

În ceea ce privește o posibilă nereglementare a tarifelor pentru apelurile provenite din state din afara Spațiului Economic European (SEE), **reprezentantul Vodafone** consideră că trebuie găsite soluții pentru această situație și solicită reprezentanților ANCOM să întreprindă demersurile necesare pentru ca și România să urmeze exemplul altor state europene.

Reprezentantul ANCOM explică faptul că măsura Autorității a avut la bază interpretarea unui tratat la care România este parte semnatară, realizată de Ministerul Afacerilor Externe (MAE), singura instituție responsabilă cu interpretarea obligațiilor asumate de România prin tratate internaționale.

În legătură cu modul de interpretare a prevederilor tratatelor internaționale, **reprezentantul Orange** a dorit să afle dacă acesta este unitar la nivel european sau există alte interpretări. **Reprezentantul ANCOM** precizează că a existat o discuție la nivelul OAREC cu privire la situația tarifelor de terminare aplicabile apelurilor provenite din state din afara SEE, explicând că nu există o poziție unanimă. Recent, autoritatea de reglementare din Marea Britanie a argumentat chiar și economic măsura de nediferențiere a tarifelor considerând că fluxurile financiare ale operatorilor nu sunt afectate semnificativ. Acesta a adăugat că OAREC nu a întreprins în acest caz o analiză a cadrului legal incident. De asemenea, reprezentanții ANCOM menționează că există state unde operatorii au aplicat această diferențiere a tarifelor observând-se efecte negative ale acestei măsuri la nivelul pieței, în sensul escaladării tarifelor de terminare.

În legătură cu aplicarea acestei diferențieri, **reprezentantul Vodafone** precizează că sunt 23 de state din Uniunea Europeană în care se aplică această măsură, explicând că România este un stat în care traficul terminal are un impact economic major. Pentru a răspunde acestei precizări, **reprezentantul ANCOM** menționează că analiza realizată pe baza datelor de trafic furnizate de operatorii din România a arătat că ponderea traficului cu statele din afara SEE nu este semnificativă.

Vicepreședintele ANCOM intervine precizând că dincolo de interpretarea clauzelor tratatului, în discuțiile cu reprezentanții MAE a fost stabilit ca mod de lucru ulterior, abordarea în regim bilateral a situației unei țări, cum ar fi, spre exemplu, Republica Moldova, Turcia, Serbia sau Israel, în negocieri putându-se utiliza inclusiv pârgii diplomatice și guvernamentale pentru a ajunge la un acord tip proiect pilot, care va putea fi replicat ulterior.

La solicitarea **reprezentantului Vodafone** de a nu se preciza în conținutul deciziei Autorității că nu se pot aplica măsuri de diferențiere, care ar putea restricționa operatorii români în cazul încheierii unor astfel de acorduri bilaterale, **vicepreședintele ANCOM** a explicat că în momentul în care ANCOM, alături de MAE și autoritățile unui alt stat vor ajunge la un acord comun, decizia instituției va putea fi ajustată astfel încât să respecte prevederile acestui acord bilateral.

Reprezentantul Net-Connect consideră că ANCOM ar putea să adopte o decizie care fie să restrângă reglementarea tarifelor de terminare la apelurile din SEE, fie să prevadă posibilitatea practicării unui tarif de terminare în oglindă, argumentând că multe țări practică tarife mult mai mari decât cele din SEE, iar o astfel de diferențiere ar fi benefică atât pentru utilizatorii finali, cât și pentru operatorii români.

Vicepreședintele ANCOM a precizat că ANCOM susține această soluție, precizând însă că această decizie excedează sferei de competență a Autorității.

La solicitarea **reprezentantului UPC** ca ANCOM să faciliteze dialogul cu alte autorități pentru a afla cum au aplicat măsurile de diferențiere, **vicepreședintele ANCOM** precizează că a existat un dialog cu autoritatea din Franța, explicând că la nivelul OAREC nu există o interpretare oficială a tratatului de la Marrakech aflat în discuție.

În lipsa altor observații, **vicepreședintele ANCOM** declară adoptat proiectul de măsuri pentru stabilirea tarifului maxim de terminare a apelurilor la puncte mobile, aplicabil până la finalizarea unui nou model de calculație a costurilor incrementale pe termen lung, în forma supusă consultării în cadrul acestei ședințe a Consiliului Consultativ.

Următorul punct aflat pe ordinea de zi, respectiv *Proiectul de decizie privind stabilirea formatului și a modalității de transmitere de către furnizorii de rețele de comunicații electronice a unor documente și informații privind exercitarea dreptului de acces pe proprietăți, precum și pentru stabilirea condițiilor de acces la acestea, respectiv privind modificarea și completarea unor reglementări în scopul realizării transmiterii acestor documente și informații* este prezentat de dl Cătălin Țăranu din cadrul Direcției Juridice. Acesta prezintă succint *documentul de sinteză* a observațiilor primite în perioada de consultare publică, 07.08.2017 – 21.09.2017.

Reprezentantul Orange dorește să știe modul în care va funcționa aplicația în momentul introducerii datelor de către furnizori, respectiv dacă vor putea fi puse la dispoziție mai multe monede internaționale pentru a fi selectate și dacă se poate face un drop-down list pentru identificarea localităților existente în fiecare județ și a codului SIRUTA ale acestora. Totodată, acesta solicită o clarificare a felului în care va fi făcută identificarea sectoarelor de drum național sau județean, dacă va fi nevoie doar de denumirea acestora sau va trebui specificat în detaliu kilometrii la care se exercită efectiv dreptul de acces, adresând și rugămintea de a primi fișierul într-o formă finală cât mai rapid pentru a începe introducerea datelor necesare.

Reprezentantul ANCOM a acceptat sugestia ca aplicația să permită alegerea a trei monede (Ieu, EURO și USD) și o altă opțiune denumită „altele”. Referitor la existența unei drop-down list, acesta precizează că, în momentul în care se completează primele litere din denumirea unei localități, va apărea automat codul SIRUTA al acesteia. Acesta a explicat că, deși există localități din România care au aceeași denumire în același județ sau în județe diferite, opțiunile nu sunt foarte multe, adăugând că lista cu denumirea oficială a drumurilor naționale și județene va fi pusă la dispoziția furnizorilor prin intermediul aplicației de raportare. Acesta a specificat că, pentru a putea implementa cerințele venite din partea furnizorilor, este necesară o actualizare a aplicației de raportare a datelor statistice, care va avea loc în a doua jumătate a anului în urma unei proceduri de achiziție publică. Acesta arată că, deși fișierul Excel care va fi generat de aplicație nu este disponibil acum, furnizorii își pot organiza datele care urmează a fi introduse în aplicație în funcție de anexa proiectului de decizie.

La solicitarea **reprezentantului Vodafone** de a exista posibilitatea importării fișierului Excel, **reprezentantul ANCOM** a explicat că nu poate fi încărcat în aplicație un alt fișier decât cel generat de aceasta, dar există posibilitatea ca informațiile furnizorilor să poată fi importate în fișierul aplicației, în mod similar cu modelul după care se face raportarea datelor statistice.

La întrebarea **reprezentantului Orange** cu privire la modul de raportare a drumurilor județene și naționale care intră pe teritoriul unui oraș sau municipiu, cu denumirea de străzi, **reprezentantul ANCOM** a dat asigurări că nu sunt solicitate informații care nu se regăsesc în contractele încheiate de furnizori, precizând că, în situația în care segmentul respectiv este identificat ca stradă, iar aceasta este singura informație din contract, aceasta va fi introdusă în aplicație și că Autoritatea va modifica nota explicativă conform acestor solicitări.

În lipsa unor alte comentarii, vicepreședintele declară adoptat *Proiectul de decizie privind stabilirea formatului și a modalității de transmitere de către furnizorii de rețele de comunicații electronice a unor documente și informații privind exercitarea dreptului de acces pe proprietăți, precum și pentru stabilirea condițiilor de acces la acestea, respectiv privind modificarea și completarea unor reglementări în scopul realizării transmiterii acestor documente și informații*, în forma discutată și agreată în cadrul Consiliului Consultativ.

La rubrica Diverse, **Președintele ANCOM** a asigurat reprezentării industriei de angajamentul Autorității pentru elaborarea normativelor tehnice privind proiectarea și realizarea infrastructurilor fizice și a rețelelor de comunicații electronice și pentru a demara cât mai repede acest proiect. Totodată, acesta a lansat un apel reprezentanților industriei pentru a veni cu propuneri de proiecte destinate stimulării pieței de comunicații electronice care să fie finanțate din excedentul ANCOM, pentru ca acesta să se întoarcă în piața de telecomunicații. În contextul pregătirii la nivel european a întregii industrii pentru lansarea tehnologiilor 5G, **președintele ANCOM** a precizat că intenționează ca licitația pentru benzile de frecvență destinate 5G să fie similară celei organizate de Autoritate în 2012 și că așteaptă momentul potrivit pentru lansarea acesteia, atât pentru operatori, cât și pentru statul român. Acesta a adăugat că, din punctul de vedere al armonizării benzilor de frecvențe la graniță pentru eliberarea benzilor care vor face obiectul licitației, România se află într-o fază avansată de lucru comparativ cu alte state europene.

Reprezentantul AOTR a declarat că susține ideea ca excedentul Autorității, care provine din tariful perceput pentru monitorizare, să fie utilizat pentru proiecte destinate pieței de comunicații, precizând că sunt nenumărate oportunități de a investi atât în proiecte destinate monitorizării spectrului de frecvențe radio, cât și pieței în general.

Vicepreședintele ANCOM le mulțumește participanților pentru prezență și declară ședința închisă.